

Jaarverslag 2022

**‘Eerste succesvolle stappen realisatie
Integral Transition Program (ITP)
en de voorbereidingen voor het
International Integral Transition Center (IITC)’**

Financieel

Het jaar 2022 kunnen we gerust opnieuw uitdagend noemen en tegelijkertijd veelbelovend. COVID-19 had evenals de energiecrisis negatieve gevolgen voor het Tree of life Programma. Onze stevige werklast om een integrale en tijdige toekomstbestendige transitie mogelijk te maken betekent bovendien dat we nog steeds te weinig tijd hebben voor een goede communicatie met onze achterban. Dit heeft er eveneens voor gezorgd dat de bijdragen aan het Tree of life Programma verder zijn gedaald. Het programma zal in de toekomst weer extra aandacht krijgen, maar daarover later.

Desondanks is er financiële groei geweest en dit is vooral te danken aan het eerste succesvolle onderdeel van het Integral Transition Program (ITP): het advies- en business development bureau Regenesys BV dat ondernemers en overheden ondersteunt bij een daadwerkelijke toekomstbestendige transitie. Het aantal opdrachten voor dit bureau groeide flink. Stichting Het Kan Wel! levert voor een aantal opdrachten de kennis over transitiebeleid. Hiermee genereert de stichting inkomsten die direct weer worden ingezet voor het ITP. Daarnaast heeft het Energie Transitie Programma (sub programma van het ITP) de eerste bijdragen mogen ontvangen uit de samenleving.

Er zijn vanaf eind 2022 twee crowdfundprogramma's waar burgers en ondernemers aan kunnen bijdragen om het ITP en het IITC mede mogelijk te maken: het Tree of life Programma en het Integraal Transitie Programma.

Het partnerprogramma is ook gewijzigd. Bedrijven kunnen alleen nog partner worden door inzet en niet meer door financiële bijdragen. We hebben besloten dat dit transparanter is en beter bij onze doelstelling past.

We hebben ondanks de gestegen inkomsten in 2022 nog steeds moeten lenen bij onze warme achterban/team, maar de kentering is daar. Door de stijgende inkomsten zal Het Kan Wel! naar verwachting in 2023 niets of bijna niets meer hoeven lenen. Mogelijk zullen de baten het komend jaar zelfs voldoende zijn om de leningen en de rente volledig af te lossen. Ondanks het feit dat de afgelopen acht jaar meer werkzaamheden zijn verricht dan verwacht bij aanvang, zijn deze verricht met minder geld dan begroot was voor drie jaar. Achteromkijkend kunnen we niet uitleggen hoe we het hebben gedaan, maar het is gebeurd. Er was toen een benodigd bedrag begroot van 250 duizend euro. In 2022 staat de teller nog onder 200 duizend euro.

We zijn in overleg geweest met de nationale en internationale overheid over de benodigde startfinanciering van het ITP en het IITC. Dezelfde denkfouten van overheden die hebben geleid tot de ecologische, sociale en economische crises, maken de kans op de financiering van de start van het ITP en het IITC door overheden zeer klein. We zijn inmiddels in overleg met private partijen op de internationale markt om te kijken of we gezamenlijk dit programma op korte termijn mogelijk kunnen maken.

De werkzaamheden voor de al gestarte sub programma's van het ITP en de voorbereidingen voor het IITC maakten het noodzakelijk om een aantal programma's te vertragen en vier speerpunten voorrang te geven (meer informatie verderop in het verslag). De speerpunten zijn:

1. Het Energie Transitie Programma
2. Het Economisch Transitie Programma
3. Het Communicatie Transitie Programma
4. De acceleratie van de voorbereidingen voor het IITC.

Die keuze moest gemaakt worden, vanwege het gebrek aan middelen en de noodzaak om de schade te beperken die greenwashing, een niet toekomstbestendige energietransitie en het gebrek aan kennis, inzicht en gemeenschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel voor onze leefomgeving met zich meebrengen.

We hebben alles op alles gezet om onze slagkracht en invloed kunnen vergroten.

Dit heeft helaas tot gevolg gehad dat we het Sociaal Transitie Programma (STP) in 2023 tijdelijk moeten vertragen. Dat was een moeilijk besluit, omdat sociale kwesties een belangrijk onderdeel van het ITP vormen. Toch hebben we deze keuze gemaakt. We kunnen iedere euro maar een keer uitgeven en de gekozen speerpunten kunnen ons op termijn voldoende middelen verschaffen voor het STP. Ondanks de vertraging van het STP hebben we wel vast voorbereidingen kunnen treffen op het gebied van inclusief intern hr-beleid voor de toekomst en in-house opleiding.

We hebben behoorlijk geïnvesteerd in het Communicatie Transitie Programma. Het was een fikse zoektocht naar de juiste 'tone of voice', de ontwikkeling van huisstijl en zeker niet in de laatste plaats de flinke verandering van onze website.

Ontwikkelingen

Het onderzoek naar de uitdagingen op het gebied van ecologie, samenleving en economie en eventuele oplossingen is inmiddels in een volgende fase beland.

De oorzaken van kwesties zijn nu wel in beeld gebracht en we kunnen ons de komende tijd vooral richten op de oplossingen voor onder andere de energiecrisis en de regeneratie van de ecologie, de samenleving en de economie.

Het overheidsbeleid wordt voortdurend in de gaten gehouden en we houden daar rekening mee voor zover dat van belang is voor de realisatie van het ITP en het IITC. We hebben echter helaas moeten constateren dat de overheid en volksvertegenwoordiging niet bij machte zijn om de samenleving te beschermen tegen en voor te bereiden op de consequenties van de schade die de mensheid aanricht. De democratische normen, de mensenrechten en de cohesie in de samenleving staan ernstig onder druk.

We zijn absoluut niet de enigen die waarschuwen voor de ernstige gevolgen voor de leefbaarheid van onze wereld, als we niet NU als mensheid een positieve en verantwoordelijke transitie omarmen. Er wordt echter slecht geluisterd. Integendeel, het voorliggende overheidsbeleid leidt regelrecht het ravijn in. Politiek en rekenmodellen lijken belangrijker te zijn dan het besturen van samenlevingen. We hebben in de geschiedenis gezien dat dergelijke keuzes altijd verkeerd uitpakken en gruwelijke gevolgen hebben.

Het doet ons verdriet dat we ook in dit verslag nog een keer moeten waarschuwen dat de consequenties van het onverantwoordelijke gedrag zich nu al op grote schaal presenteren in onherstelbare schade aan onze leefomgeving, de natuur in het algemeen, onze lichamelijke en mentale gezondheid, de economie en de onderlinge verhoudingen.

We zullen ons zonder ophouden inzetten, ook onder zware financiële omstandigheden, voor een integrale regeneratie om de schade zoveel als mogelijk te beperken.

In 2022 is nog steeds geen verbetering gezien in het subsidiebeleid ten behoeve van innovatie en toekomstbestendige transitie. De transitie is niet gediend bij het blijvend financieren van grote vervuilende bedrijven met aandeelhouders. Het MKB en de burger betalen steeds hogere bedragen voor zogenaamde duurzame transitie, terwijl het beleid nog steeds gebaseerd is op gebrekkige kennis, achterhaalde statistieken en rekenmodellen en zieke economische en politieke systemen.

In 2022 hebben we ons netwerk kunnen vergroten en onze kennis met meer partijen kunnen delen. Hierdoor hebben we al een start kunnen maken met de realisatie van een aantal sub programma's van het ITP. Hierdoor verwachten we dat bij een volledige startfinanciering een succesvolle uitvoering van het ITP en het IITC vanaf eind 2023, begin 2024 mogelijk zal zijn.

Net zoals vorig jaar hebben we het ITP alleen hoeven actualiseren. Dit laat zien hoe stevig en flexibel het programma is. Het houdt rekening met zowel negatieve als positieve ontwikkelingen in de wereld en in het overheidsbeleid. De ruimte om samen te werken met overheden blijft ook open, mits die samenwerking kan leiden tot een positieve toekomstbestendige transitie. We blijven zoeken naar een manier om beleidsmakers te betrekken bij ons werk.

Onderdelen van het Integraal Transitie Programma (ITP)

Basisprogramma's gestart in 2015:

Programma Tree of life in Togo

Uiteraard gaat het planten van inheemse boompjes in Togo door. Doordat de inkomsten voor Tree of life zijn gedaald en voor ieder boompje een Tree of life nodig is groeit dit programma niet zoals wij dat zouden willen. Gelukkig blijven we wel nieuwe bomen planten en redden. Zodra het ITP in Nederland integraal wordt gerealiseerd zal het aantal gedoneerde boompjes in Togo (en dan ook in Nederland) weer groeien. Er is voldoende beschermd terrein in Togo beschikbaar om nog flink door te planten.

De scholieren en studenten blijven profiteren van deze manier om hun schoolgeld op een schone, beschermde en comfortabele manier te verdienen. Daarnaast krijgen ze ook lesmateriaal van ons, zodat ze zich daar geen zorgen over hoeven te maken.

We hopen wel de komende jaren veel bij te kunnen planten, want de verandering van het klimaat heeft nu al verschrikkelijke gevolgen voor de natuur en de bevolking in Afrika. In het programma is een onderdeel opgenomen voor onderwijsprojecten over ecosystemen in Togo. Het ecologische educatieprogramma voor Togo kan ook pas worden uitgevoerd als het ITP financieel mogelijk is gemaakt.

Waar we ons ernstig zorgen over maken (dat geldt overigens niet alleen voor Togo) is het groeiende geweld van terreurgroepen. In Togo is het personeel een aantal keren ernstig in gevaar geweest door internationale groeperingen die religie als voorwendsel gebruiken om burgers te terroriseren. Uiteraard heeft dit grote gevolgen voor het programma in Togo.

We houden de situatie wekelijks in de gaten en we hebben het lokale personeel op het hart gedrukt altijd en overal hun eigen veiligheid en die van hun familie op de eerste plaats te zetten. Onze ervaring is dat de verdediging van het programma en de bezittingen voorrang krijgen en dat het personeel zichzelf dan wegcijfert. Directeur Urbain Koré heeft de opdracht gekregen om erop toe te zien dat de persoonlijke veiligheid ten alle tijden eerst komt.

Het Tree of life crowdfundingprogramma

Iedereen heeft vanaf eind 2015 de kans gekregen mee te bouwen aan een effectief, creatief en integraal programma ten behoeve van een toekomstbestendige wereld. Door de vele donaties van Trees of life konden we naast het direct planten van boompjes nog veel meer bereiken. Het programma heeft zelfs een kleine, maar zeer trouwe schare fans.

Het Tree of life crowdfundingprogramma diende meerdere doelen die bij de aanvang moeilijk uit te leggen waren.

1. Onderzoek naar de oorzaken, gevolgen en mogelijke oplossingen voor toekomstbepalende kwesties;
2. De financiering van de organisatie die mogelijk een integraal programma kon ontwerpen om toekomstbepalende kwesties aan te pakken;
3. Directe actie om een deel van het verwoeste oerwoud te regenereren door het planten en redden van lokale boomsoorten in de nieuwe provincie Mô in Togo (zie de ANBI-pagina over GoTogo).

Heel bijzonder is dat sinds het begin van het Tree of life Programma veel van de doelen van Het Kan Wel! hebben kunnen verwezenlijken of dichterbij brengen.

Zonder Tree of life zou het ontwerp van het ITP en het IITC onmogelijk zijn geweest. Tree of life staat in verschillende culturen symbool voor terugkeer naar de essentie van ons bestaan: een wereld gebaseerd op de wetten van liefde en wijsheid. Daar staat ons prachtige boompje voor: de regeneratie van onze wereld.

De Transitie Programma's van het ITP

Het ITP is het resultaat van het eerste doel van het Tree of life crowdfundprogramma. Een team van 18 professionals heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van een lateraal, creatief, doeltreffend en integraal programma. Het ITP heeft als doel de integrale regeneratie van het natuurlijke, sociale en economische ecosysteem en omvat verschillende programma onderdelen:

- ◇ Het Energie Transitie Programma;
- ◇ Het Sociale Transitie Programma;
- ◇ het Communicatie Transitie Programma;
- ◇ het Economische Transitie Programma;
- ◇ het Water Regeneratie Programma;
- ◇ het Bodem Regeneratie Programma;
- ◇ het Educatie Programma;
- ◇ het Bouw Transitie Programma en
- ◇ het Internationale Samenwerking Programma.

Deze programma's zijn ontwikkeld n.a.v. de verschillende onderzoeken en maken onderdeel uit van het Integraal Transitie Programma (ITP) dat in 2021 is uitgewerkt. In 2022 is de eerste fase van het ITP gerealiseerd, ondanks het gebrek aan financiële middelen. Hieronder de onderdelen die al in de eerste fase van uitvoering zijn.

Het Energie Transitie Programma

Het onderzoek naar een echte schone energietransitie blijft terecht de hoofdrol opeisen. Terecht omdat de schade die het energiebeleid veroorzaakt zo groot is voor zowel de natuur, de samenleving als de economie. We hebben begin van het jaar allemaal meegemaakt hoe kwetsbaar het energiesysteem is en hoe ernstig de samenleving daar onder lijdt. Gezonde bedrijven kwamen ernstig in de problemen en moesten soms zelfs definitief de deuren sluiten vanwege de energieprijzen. Burgers hebben letterlijk in de kou gezeten, kinderen moesten het doen zonder basisvoorzieningen zoals warmte en douches, vele huishoudens kwamen in een armoedeval.

Maar dit is helaas nog maar een voorproefje geweest. Eerder waarschuwde we al voor een energie infarct door falend overheidsbeleid. Er werd niet naar geluisterd. We moeten nu melden dat het infarct inmiddels gaande is.

Door onder andere gebrek aan kennis, gefragmenteerd beleid, belangenverstrengeling bij overheden en semioverheden is het energiebeleid een puinhoop. Burgers en bedrijven die geïnvesteerd hebben in zonnepanelen kunnen niet aangesloten worden op het stroomnet, omdat het door piekbelasting overbelast is. Het is nu eenmaal niet ingericht om als batterij te dienen.

Beleidsplannen voor schadelijke zonneparken en windparks op zowel land als zee worden, ondanks bezwaren van burgers, doorgedrukt zonder rekening te houden met democratische waarden en normen. Zelfs de volksvertegenwoordiging heeft het nakijken. Afgezien van het feit dat de zogenaamde duurzame zonneparken en windparks schadelijk zijn voor de leefomgeving, zullen ze ook nooit een oplossing bieden voor de vraag naar

toekomstbestendige energie. Hier is een boek over te schrijven en dat zullen we op termijn waarschijnlijk ook doen.

De enige zonne-energie die tijdelijk kan voorzien in een zo schoon mogelijke energiebijdrage zijn zonnepanelen op daken en parkeerterreinen. Tijdelijke zonne-energie kan ervoor zorgen dat het gebruik van fossiele brandstoffen vermindert en geeft ons de tijd om een aantal experimenten te doen voor toekomstbestendige baseload stroomoplossingen en warmte oplossingen. We verwachten stapsgewijs naar een permanente oplossing te kunnen komen die recht doet aan de belangen van de hele natuur, waaronder de mensheid.

In 2022 zijn we de voorbereidingen gestart voor meerdere energie experimenten. In 2023 moet blijken of we voldoende middelen kunnen genereren om deze experimenten al vóór de start van het IITC mogelijk te maken. We hebben in ieder geval in goed overleg met het Waddenfonds een subsidieaanvraag gedaan voor een project dat betaalbaar aardgasvrij wonen op korte termijn mogelijk moet maken.

Het Sociaal Transitie Programma (STP)

In 2022 hebben we veel tijd en geld besteed aan het Sociaal Transitie Programma. Dit programma is bedoeld o.a. bedoeld om mensen die tussen de wal en het schip vallen in onze wereld te ondersteunen. Dat is een hele brede omschrijving en dat is bewust. Er zijn vandaag de dag zoveel schrijnende situaties bekend waarin mensen zich bevinden en die voorkomen hadden kunnen worden als we in een betere wereld zouden leven. De oorzaken voor de situaties zijn zeer divers: een falende overheid, een geïnstitutionaliseerde samenleving, rekenmodellen i.p.v. maatwerk, discriminatie, geopolitiek, armoede, criminaliteit etc., etc.

In 2022 hebben we twee mensen de kans gegeven een nieuwe start te maken. Dat zal waarschijnlijk ook lukken tussen begin en medio 2023. Hoewel we in 2023 dolgraag opnieuw twee mensen een kans zouden geven, wachten we daarmee tot we de financiering van het ITP en het IITC rond hebben. Wel werken we door aan het integreren van het STP in het HR-beleid van het IITC/Het Kan Wel!. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door vrijwilligers.

Het Economisch Transitie Programma

N.B. Regenesys BV is een spin-off van stichting Het Kan Wel!. Het is een adviesbureau op het gebied van toekomstbestendige business development, consultancy en waar nodig subsidies en co-financieringen. De partners van deze onderneming zijn algemeen directeur/oprichter van Het Kan Wel! Pauline Versteegh en financieel directeur van Het Kan Wel! Onno van der Kuip. Deze constructie is direct onderdeel van het Economisch Transitie Programma en levert inkomsten aan stichting Het Kan Wel! voor door haar geleverde diensten. Het is de eerste fase van een economische transitie naar een Tree of life Economie.

Het Economisch Transitie Programma loopt nu nog grotendeels automatisch mee in de dienstverlening via Regenesys en het Energie Transitie Programma. Als we een toekomstbestendige economie willen en de onherstelbare economische schade, (ook door de directeur van De Nederlandsche Bank, Klaas Knot voorspeld) willen voorkomen, dan zullen we moeten gaan kiezen voor een disruptieve economische transitie. Dat kan, maar dan moeten we snel zijn en oude rekenmodellen achter ons laten.

Bij ieder onderdeel van het ITP wordt door ons gekeken of er onzes inziens een economische transitie mogelijk is. Mocht dat nog niet duidelijk zijn, dan zoeken we door. Uiteindelijk zullen het ITP en het Economische Transitie Programma moeten leiden tot de Tree of life Economie. Deze zal als uitgangspunt de regeneratie en bescherming van het ecologische, sociale en economische ecosysteem hebben.

Het Communicatie Transitie Programma

Nog steeds is het een uitdaging om te zoeken naar de juiste communicatie met onze achterban en de samenleving. Dat blijft in onze oververhitte samenleving ook een lastige opgave. De snelle ontwikkelingen binnen de stichting, de groei van onze activiteiten en het gebrek aan middelen en een verhoudingsgewijs klein team zijn een heftige cocktail. Daar is nog bij gekomen de langdurige ziekte van een teamlid, die inmiddels gelukkig weer opkrabbelt.

Toch kunnen we gelukkig ook melden dat we een geheel nieuwe en prachtig vormgegeven website hebben en een eigen mascotte team. Onze communicatie held van 2022 is Jay. Intern is hij opgeleid om met alle uitdagingen van Het Kan Wel!, haar boodschap en de gewenste uitstraling om te gaan. Hij is de ontwerper van de website en van ons mascotte team met Tobe, Spetter, Tikker en Wolkje. Hun aandeel in de communicatie zal naar verwachting groeien in 2023. We zullen begin 2023 in overleg gaan met Jay of onze samenwerking op de lange termijn ook zijn wens is. Onderdeel van dit overleg zal ook de gewenste verbetering zijn in de communicatie met de trouwe fans en de samenleving.

Het Communicatie Transitie programma vraagt om een stevig en gespecialiseerd team. In het programma is ook opgenomen dat we naar de samenleving een duidelijke communicatie moeten ontwikkelen als het gaat om

- ◇ de situatie in de wereld,
- ◇ de integraliteit van het ecosysteem;
- ◇ de persoonlijke verantwoordelijkheid voor het algemeen belang en
- ◇ de persoonlijke verantwoordelijkheid voor de leefomgeving.

Communicatie naar de overheden is ook onderdeel van dit programma.

International Integral Transition Center (IITC)

Om het ITP naar behoren te kunnen realiseren is een locatie nodig waar we het ITP ook echt integraal kunnen uitvoeren. Het is mooi dat de eerste stappen zijn gezet, maar de ontwikkelingen in de wereld vragen om een locatie waar een stevig team aan de slag kan. Het programma kan niet op vrijwillige basis uitgevoerd worden, vanuit verschillende locaties. Er is ruimte nodig en de locatie moet geschikt zijn om aan te tonen dat er toekomstbestendig geleerd, gewerkt en gewoond kan worden. De mensheid heeft het nodig om te zien dat we nog een kans hebben om het goed te doen. Maar het moet wel snel.

We hebben eind 2022 besloten dat de locatie voor het IITC niet in Groningen hoeft te liggen. Onze voorkeur heeft zich uitgebreid naar noordoost Nederland. We hebben ook losgelaten dat we de financiering nodig hebben van de overheid, dat vraagt om te veel tijd en die heeft de wereld niet.

Het succes van het Economisch Transitie Programma betekent dat we de benodigde startfinanciering voor het IITC en de uitvoering van het ITP hebben kunnen verlagen. Het betekent ook dat we nu gemakkelijker kunnen zoeken naar private partijen die beseffen dat er iets moet gebeuren. Die gesprekken zullen in 2023 plaatsvinden.

Zodra de middelen beschikbaar zijn zal het team worden uitgebreid met een flink aantal betaalde krachten en zal een flink aantal stageplaatsen beschikbaar komen. We willen zo snel als mogelijk jonge mensen laten delen in de kennis.

Gezien de toestand van de ecologische, sociale en economische ecosystemen zullen we alles op alles moeten zetten om nog in 2023 de start van het IITC mogelijk te maken. Het is een sprookje dat de wereld nog de tijd heeft tot 2050 of zelfs 2030. We zijn echt niet de enige meer die aangeven dat het al vijf over twaalf is en geen vijf voor twaalf als het gaat om de ruimte die we nog hebben om de transitie uit te voeren.

Tot slot

We weten dat we het IITC en het ITP snel moeten realiseren. De wereld is in hoge nood en het integrale programma van Het Kan Wel! biedt de kennis en de mogelijkheden om de transitie daadwerkelijk toekomstbestendig te maken.....maar dan moeten we wel opschieten. Niet alleen het team van Het Kan Wel!, maar de mensheid als geheel.

We doen ons uiterste best om de start van het IITC in 2023 mogelijk te maken.